

יער מאכל משפחתי

גן עדן פרטי

ReForest
יערות מאכל

מה זה יער מאכל?

יער מאכל הוא מערכת אקולוגית מעשה ידי אדם, המחקה מבנה של יער טבעי. הוא מכיל מגוון גדול של צמחי מאכל, תבלין ומרפא. הצמחים בו נשתלים במספר רב של שכבות, כך שיתמכו אחד בשני וישגשו שנים רבות. הקמת יער מאכל דורשת ידע מקצועי רחב באקולוגיה, אגרונומיה, עיצוב נוף ובוסתנאות. זאת על מנת לענות על 3 מטרות מרכזיות:

שיקום אקולוגי

יער המאכל בונה קרקע פורייה, תורם לשיקום מחזור המים הטבעי ומונע סחף קרקע. הוא גם יוצר מרחבי מחייה למגוון חיות בר, מאחסן כמויות גדולות של פחמן, משמר מיני צמחים מקומיים ומאזן טמפרטורות קצה. לכן הוא אחד הפתרונות הישימים הזמינים לנו כדי להתמודד עם משבר האקלים.

גידול מזון

ביער המאכל משולב מגוון גדול של צמחי מאכל - עצי פרי, שיחי תבלין, ירקות, צמחי מרפא, עלים ושורשים לכל עונות השנה. הוא יכול להוות מרכיב משמעותי בתזונה של המשפחה או הקהילה שמטפלת ביער.

מרחב משפחתי

לצד בעלי החיים והצמחים, יער המאכל צריך להיות מרחב נוח, יפה ומתאים גם עבור המשפחה. לכן נוכל לשלב ביער פינות פיקניק ואירוח, שבילי הליכה נעימים, נישות לפעילויות, מתקני משחק טבעיים וכל דבר אחר שנרצה ומתאים ליער. כך ניצור סביבה מיטיבה עבור הילדים, בה יוכלו להתחבר לטבע ולקחת חלק משמעותי ביצירה המשותפת. אחרי הכל, יער המאכל הוא מורשת משפחתית שנשאיר לדורות הבאים.

שבת בבוקר, השמש יצאה.
אתם יוצאים לגינה עם כוס קפה חמה,
עוד כמה צעדים ואתם בתוך היער שלכם.
האדמה רכה מתחת לרגליכם,
הנשימה מתרחבת וצל העצים נח על השביל.
הילדים יוצאים אחריכם ורצים ישר אל בית העץ שבפינת היער.
ציוץ הציפורים מלווה אתכם,
ואתם שולחים יד לקטוף נקטרינה שזה עתה הבשילה.
סביבכם שפע של חיים,
קולות וטעמים שאתם חולקים עם משפחה וחברים.
זו השבת שלכם.

אנחנו כאן כדי לעזור לכם להגשים את החלום הזה

מה נשתול ביער מאכל?

ביער מאכל משפחתי "סטנדרטי", בגודל 4 דונם ניתן לשתול כ-100 עצי פרי מניבים שיספקו חלק משמעותי מתצרוכת הפירות המשפחתית, לאורך כל עונות השנה ובהתאם להעדפות המשפחתיות. מזון שהוא בריא, מקומי וגודל באהבה על ידכם!

דוגמה למגוון עצים אפשרי:

15 עצי הדר מסוגים שונים: לימון, ליים, תפוז, קלמנטינה, פומלה ואשכולית	3 מורינגה מכונפת (סופר-פוד)
3 מנגו מזנים שונים	6 עצי אגוז - פקאן, מקדמיה ומלאבר
3 אבוקדו מזנים שונים	10 עצי פרי אקזוטיים כמו: גרגר פנמה, קרמבולה, ספודילה, לונגן, ספוטה שחורה, אנונה
3 תות פקיסטני	12 עצי זית סורי - מתחם מסיק ליצירה של שמן זית ביתי או זיתים כבושים
3 רימון מצוי	12 עצי ליצי - חלקה מניבה למטרת חלוקה לחברים או מכירת בוטיק
3 תאנה	
2 חרוב	
3 שקד מתוק	
4 שזיף מזנים שונים	
3 תפוח	
3 אפרסמון	
2 שסק	

וגם מגוון שיחי
מאכל רב-שנתיים:
פיג'ויה, גויאבה תותית,
גפן, בננה, פפאיה, פטל,
פסיפלורה ועוד.

ומה עוד?

מגוון עלים ירוקים למאכל לכל אורך השנה
מנגולד, מלוח, מרוות ירושלים, אספרגוס, מורינגה מכונפת

צמחי תבלין ומרפא
מרווה רפואית, לבנדר רפואי, אזוב מצוי, רוזמרין, אורגנו, בזיליקום,
זוטה לבנה, טימין, שיבא

גינת ירק
ניתן לשלב גם חלקה לגידול ירקות בקירבת הבית הדורשת עבודת תחזוקה
שבועית אינטנסיבית לגידול של ירקות חורף וקיץ - עגבניות, חצילים,
פלפלים, חסה, גזר, ברוקולי וכד'

"חלקת בר" קטנה של חורש ים תיכוני
הכולל צמחיה כמו אלון תבור, אלון מצוי, חרוב, אלה ארץ
ישראלית, אלת המסטיק, אחירותם החורש, רקפות, כלניות
ושאר צמחי ארץ ישראל

נישות ביער המאכל
אפשר לשלב ביער המאכל אלמנטים
להשלמת החוויה ולשדרוג השימוש והשהייה
במרחב.
לדוגמא: פינת ישיבה מוצלת, שולחנות
פיקניק, בריכה אקולוגית, כוורת דבורים
לרדיית דבש, תיבות קינון לציפורי בר, מתקני
משחק ומוזיקה טבעיים לילדים ועוד.

איך מקימים יער מאכל?

1: תכנון יער המאכל

המחקר המקדים

בתחילת תהליך התכנון נערוך מחקר מקדים על הפרויקט בשני היבטים:

- החלום** - ראיון משפחתי, בו נבין מי עתידים להיות משתמשי היער ולאילו צרכים. תוך שיחה נפתח את החזון שלכם ליער, ממנו נגזור את מטרותיו ואופיו.
- השטח** - מחקר אקולוגי ואגרונומי מקיף של השטח. סקירת תנאי הקרקע והאקלים, חקירת הצמחייה וחיי הבר המקומיים, כמו גם מיפוי האתגרים הייחודיים לשטח.

בניית התכנית הרעיונית

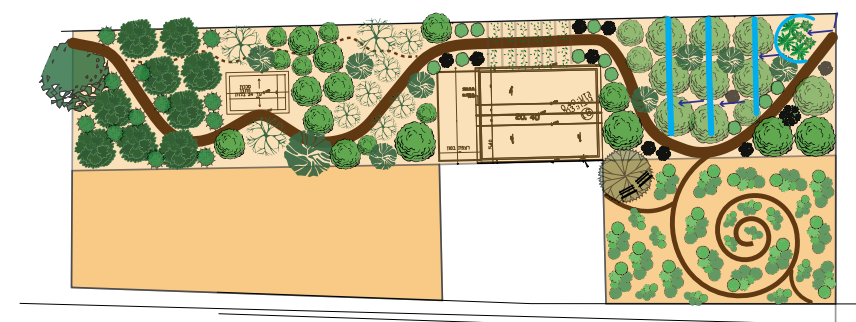
מתוך המחקר המקדים נגבש את התכנית הרעיונית של השטח, אותה נציג לאישורכם בפגישה אישית.

זה מעמד מרגש, בו למעשה תראו את היער שלכם קורם עור וגידים בפעם הראשונה.

דרך השרטוט נסביר את את דפוסי השתילה, תוואי השבילים ומיקומי האלמנטים שבחרתם (בריכה אקולוגית, פינות ישיבה ועוד). נתייחס גם למגבלות השטח, אם יש, ונענה על כל שאלה.

לאחר קבלת המשוב שלכם על התכנית הרעיונית - נתקן בהתאם ונמשיך להתוויית התכנית המפורטת לביצוע.

דוגמה: תכנית רעיונית ליער מאכל משפחתי במושב גאליה

בניית תכנית מפורטת לביצוע

לאחר אישור התכנית הרעיונית נצלול לעבודת עומק, בה נתווה את התכנית המפורטת. התכנית המפורטת כשמה כן היא, תוכנית המכילה את כל הפרטים והנתונים הדרושים על מנת להוציא את התכנון לביצוע. בתכנית זו מיקומים מדויקים של כל צמח, שביל ואלמנט ייחודי ביער.

תוצרי התוכנית מוגשים לכם במספר מפות ונספחים:

- ▲ מפת שבילים ואלמנטים
- ▲ מפת שתילות
- ▲ מפת השקייה
- ▲ מפת תכנית מידות
- ▲ חתכים רלוונטיים
- ▲ חוברת תכנון הכוללת:

- ▲ כתבי כמויות לכל החומרים והציוד הרלוונטיים
- ▲ הסבר על כל אזור ביער
- ▲ גורמים מגבילים ופתרונם
- ▲ סדר פעולות הקמה
- ▲ הנחיות לתחזוקה
- ▲ הערכות מחיר

דוגמה: תכנון מפורט של אותו יער מאכל משפחתי

2: הקמת יער המאכל

- 1 סימון התכנון בשטח** - נעביר לראשונה את התכנית מנייר השרטוטים אל השטח עצמו, בצורת סימונים לקראת העבודות. זהו שלב קריטי, בו נקפיד על התאמת התכנית כפי ששורטטה למציאות, תוך מציאת פתרונות מקצועיים בשטח ככל שיידרשו.
- 2 עבודות עפר ותשתיות קרקע** - חלק מרכזי בהקמת היער. הזזת הקרקע בהתאם לתכנית, הקמת תעלות ובריכות לשימור נגר והשקייה טבעית.
- 3 כבישת שבילים** - שבילי היער יעשו לרוב ממצע מהודק אשר מעורבב עם חמרה ליצירת מראה טבעי. את השבילים נהדק עם מכבש.
- 4 הקמת אלמנטים** - בהתאם לבחירתכם - פרגולה, בית עץ, ספסלים ועוד.
- 5 הקמת מערכת השקייה** - בניית ראש מערכת ההשקייה ופריסה של קווי ההשקייה לאורך כל השטח על פי תכנית ההשקייה שבנינו בתהליך התכנון.

- 6 פיזור חומרי טיוב קרקע** - פיזור רוחבי של רסק גזם על כל השטח, בשכבה של כ-10-15 ס"מ. על פי מצב הקרקע, ייתכן ונפזר גם קומפוסט במידת הצורך.
- 7 שתילת צמחיית היער** - יחד איתכם נקבע אירוע שתילות משפחתי, אליו תוכלו להזמין משפחה וחברים. נשתול ביחד חלק מצמחי היער בליווי הדרכה מקצועית מצידנו.
- 8 חיבור כלל הצמחים למערכת ההשקייה** - מחברים כל צמח להשקייה בטפטוף.
- 9 עבודות נוספות והשלמות** - כל פרויקט לגופו.

חשוב לציין שתכנית זו היא תבנית גנרית. לכל פרויקט הדרישות שלו, ועבודה נוספת בהתאם שקצרה היריעה מלפרט.

יש שתי אפשרויות לגבי תחזוקת היער:

אופציה א'

תחזוקה באחריות ריפורסט

ניתן לשכור את שירותינו לביצוע התחזוקה השוטפת של היער.

באופציה זו יגיע יערן מטעם חברת ריפורסט באופן קבוע, יתחזק את היער ויבצע את העבודות הנדרשות במקום.

תכיפות התחזוקה נעה בין 1-4 פעמים בחודש, על פי צרכי הפרויקט. תדירות זו משתנה בהתאם להתפתחות היער ועונות השנה.

אופציה ב'

תחזוקה מטעם בעל השטח בליווי מקצועי של ריפורסט

במידה ותהיו מעוניינים לטפל בשטח בעצמכם, אנו ממליצים לקבל מאיתנו ליווי מקצועי לטיפול בשטח בהתאם לצורך. התדירות המומלצת לליווי שלנו נעה בין 2-6 מפגשים בשנה.

מפגש הליווי כולל:

- סיור התבוננות משותף של היערן מטעם ריפורסט עם בעל היער ו\או הגורם המתחזק, במהלכו ידונו באתגרי התחזוקה של המקום.
- המלצות והנחיות היערן להמשך תחזוקת היער עד המפגש הבא
- תינתן הכשרה במיומנויות תחזוקה ספציפיות על פי הצורך (טיפול בעצי פרי, גיזום וכד')
- דו"ח סיכום מפגש יישלח ללקוח מספר ימים לאחר המפגש

3: תחזוקה וטיפול ביער מאכל

לאחר שהוקם יער המאכל, נכנסים לשלב הטיפול השוטף של היער. עבודות התחזוקה כוללות:

1. טיפול בצמחייה - גיזום, דישון, עישוב
2. בקרה וטיפול במזיקים
3. חירמוש עשבייה 1-2 פעמים בשנה
4. תחזוקת מערכת ההשקייה - תיקון פיצוצים ונזילות
5. תחזוקת אלמנטים מבניים
6. החלפת צמחים שמתים והוספת צמחייה כשנדרש

לקוחות מספרים

סיגל, מושב לימן:

יער המאכל שלנו התחיל כחלום שהיה לנו צורך להגשים. רצינו שהילדים שלנו יגדלו לסביבה בריאה, עם חינוך לטבע וחיבור לאדמה ולצומח, ולא ידענו איך לעשות את זה.

כאן ריפורסט נכנסו, ופתאום הכל נהיה אמיתי ומוחשי. הם ליוו אותנו, הסבירו, תיכננו איתנו, הקשיבו - ועכשיו יש תוכנית אמיתית ביד ומתחילים...

טל, מושב גאולים:

אני מאוהבת בפרויקט הזה. שמענו מכמה כיוונים על ריפורסט, וגם יצא לנו לבקר ביער בקדרון כשעוד היה צעיר. מאוד התלהבנו מהקונספט ומזה שאפשר לאכול כל כך הרבה דברים.

בהתחלה ניסיתי לבד, כי ידעתי סך הכל הרבה, אבל עם הזמן הרגשתי שהקמת יער מאכל לבד זה קצת גדול עלי. יצרתי קשר עם ריפורסט והעבודה זרמה, היה המון כבוד לצרכים ולטעמים שלנו מצידם, והבנה מצידנו של המקצועיות שלהם שלא מוטלת בספק.

מאז שריפורסט הקימו את היער בשטח, אנחנו באמת לומדים לבד ומסתדרים וקוראים. אבל ביקורי הייעוץ של ליאור על השטח שלנו כמו שהוא גדל ומתפתח, ייעוץ שהוא הרבה יותר פרטני ליער שלנו כמו שהוא מתבסס ונוצר - זה נותן לנו ערך עצום.

תומר, מושב גאליה:

אנחנו בשלב מתקדם של בניה בנחלה שלנו במושב, והיה ברור לנו שנרצה בוסתן מאחורה. כשמישהו זרק לי "יותר מתאים לכם להקים יער מאכל", לא ידעתי ממש מה זה אומר. אז הלכתי וקראתי, ולמדנו מה זה אומר - תפיסתית, סביבתית, ביצועית ובכלל. נהיה ברור לנו שזה מה שנכון.

אחרי לא מעט שיחות וראיונות הגענו למסקנה שריפורסט הם השותף שלנו לדרך, ואנחנו לא מתחרטים לרגע. ליווי ותכנון קשוב, אדיב, מותאם, גמיש - וכמובן מקצועי.

במילה אחת - מ מ ל י צ י ם.

אורי, מושב בת שלמה:

יש לנו 4 דונם הצמודים לשטח שלנו, ואחרי התלבטות איך כדאי לנצל את השטח החלטנו להקים יער מאכל. הגענו ליובל מריפורסט, שהיה קשוב לכל רצונותינו וחלומותינו ותכנן יער מאכל שענה על כל דרישותינו. תהליך התכנון בוצע בקפדנות ביסודיות ומתוך גמישות רעיונית ומחשבתית.

תודה רבה!

על חברת ריפורסט

חברת ריפורסט נוסדה על ידי מספר שותפים שעוסקים בתחום יערות המאכל כבר מעל לעשור. אנו בעלי מקצוע מתחומים שונים: אגרונומיה, אקולוגיה, תכנון, קהילה וחינוך. איגוד יכולותינו מאפשר לנו לספק מעטפת רחבה והוליסטית לכל סוג של יער מאכל - קהילתי, חינוכי או פרטי.

שמנו לעצמנו מטרה להקים יערות מאכל המיטיבים עם האדם והסביבה ברחבי הארץ, מתוך אמונה עמוקה שזה הדבר הנכון ביותר לנו ולסביבה.

נכון לאמצע 2023

שהם	על פני	נטענו
8,541	327	37
עצים	דונם	יערות מאכל

ליווינו עשרות משפחות, רשויות ואנשים בתהליך המופלא של יצירת יער מאכל, החל משלב החלום ועד לקטיפת הפירות.

נשמח לעמוד לשירותכם!

נמרוד: 054-7694779 • מיכל: 050-6620224